

WOJEWÓDZKI FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ
W ŁODZI

Dokumentacja dofinansowana ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

Nazwa i adres obiektu budowlanego

REWALORYZACJA ZABYTKOWEGO PARKU W GRABICY

DZIAŁKA NR EW.529/1, 531/3, 531/2 OBRĘB GRABICA

JEDNOSTKA EWIDENCYJNA GRABICA

IMIĘ I NAZWISKO INWESTORA ORAZ JEGO ADRES	GMINA GRABICA , GRABICA 66, 97-306 GRABICA,
JEDNOSTKA PROJEKTOWA	Pracownia Architektury Krajobrazu Ul. Kostromska 65/15 97-300 Piotrków Trybunalski
ETAP PROJEKTU	INWENTARYZACJA DENDROLOGICZNA, PROJEKT GOSPODARKI DRZEWOSTANEM
DATA	SIERPIEŃ 2015

	Imię i nazwisko	Podpis
Autor opracowania	arch kraj. mgr inż. Anna Wierzbowska	

EGZEMPLARZ:

SPIS TREŚCI:

INWENTARYZACJA ZABYTKOWEGO PARKU w GRABICY

- 1. INWENTARYZACJA TERENU**
- 2. INWENTARYZACJA DENDROLOGICZNA**
- 3. PROJEKT GOSPODARKI DRZEWOSTANEM**

Tabela nr 1 Inwentaryzacja dendrologiczna

Tabela Nr 2 Projekt gospodarki drzewostanem

Rys. Arkusz ZI-01A

Rys. Arkusz ZI-01B

INWENTARYZACJA ZABYTKOWEGO PARKU W GRABICY.

W związku z przystąpieniem do opracowania projektu rewaloryzacji parku w Grabicy w m-cu lipcu 2015 roku została przeprowadzona inwentaryzacja terenu i szaty roślinnej. Niniejsze opracowanie zostało przedstawione w formie graficznej na mapie sytuacyjno-wysokościowej do celów opiniodawczych uzupełnionej o warstwę istniejącego drzewostanu przez geodetę uprawnionego Tomasza Kuca.. Wyniki niniejszej inwentaryzacji posłużą do opracowania w dalszej kolejności projektu gospodarki drzewostanem, analizy dendrochronologicznej i gatunkowej drzewostanu, analizy kompozycyjnej oraz analizy przekształceń układu przestrzennego.

1. INWENTARYZACJA TERENU

Analizę stanu istniejącego badanego obiektu wykonano jako materiał do celów projektowych. Został on przedstawiony w formie graficznej na planie w skali 1:500 (ARKUSZ NR ZI-01).

W inwentaryzacji zostały uwzględnione następujące elementy:

- granicę ochrony konserwatorskiej parku
- granicę nieruchomości
- obiekty budowlane,
- układ komunikacyjny
- infrastrukturę techniczną.

2. INWENTARYZACJA DENDROLOGICZNA

Szata roślinna parku jest pod względem gatunkowym jest różnorodna. Najwięcej udziału gatunkowego ma klon pospolity, robinia biała, grab pospolity, jesion wyniosły. Lokalnie zachowały się relikty dawnych komponowanych układów zieleni m. in. aleja grabowa przy wschodniej granicy parku (dz. nr 531/2) oraz szpaler robinii akacjowych przy zachodniej granicy parku wzdłuż dawnego sadu (dz. 529/1). Z pojedynczych drzew pochodzących z pierwotnego założenia wybrano okazy, które uznano za pomniki przyrody.

W związku z tym, że w ciągu ostatnich kilkunastu lat na terenie nie była prowadzona żadna gospodarka drzewostanem drzewa są w średnim stanie zdrowotnym. Teren porastają liczne rozwinięte samosiewy zwłaszcza klonu pospolitego oraz krzewów np. bez czarny.

Inwentaryzację dendrologiczną wykonano w lipcu 2015 roku. Przyjęto nazewnictwo gatunków drzew i krzewów zgodne ze stosowanym w „Dendrologii” Włodzimierza Senety (PWN Warszawa, 2008).

Wykaz zinwentaryzowanych roślin zawiera następujące informacje:

- 1) Numer inwentaryzacyjny, zgodny z numerem na opracowaniu graficznym;
- 2) Nazwę gatunkową lub rodzajową (botaniczna nazwa polska oraz łacińska);
- 3) Obwód pnia (cm) mierzony na wysokości 130 cm;
- 4) Orientacyjna średnica korony (m);
- 5) Orientacyjna wysokość roślin (m);

Stan zachowania zinwentaryzowanej zieleni określono na podstawie oceny takich elementów jak:

- 1) wykształcenie prawidłowego pokroju,
- 2) deformacje i ubytki korony,
- 3) uszkodzenia i ubytki pnia,
- 4) żywotność .

Inwentaryzacja objęła 420 obiekty (drzewa i krzewy) na terenie parku.

Obiekty ponumerowano i zestawiono w formie tabelarycznej (TABELA NR 1) oraz graficznie na mapie sytuacyjno – wysokościowej w skali 1:500 (ARKUSZ ZI-01), gdzie pokazano szczegółowo: oznaczenie lokalizacji drzew, grup krzewów, pni, podział na drzewa i krzewy liściaste i iglaste. Lokalizacje drzew zostały naniesione na mapę i oznaczone graficznie zgodnie z numerem porządkowym według tabeli inwentaryzacyjnej oraz z zasięgiem koron poszczególnych okazów.

II. PROJEKT GOSPODARKI DRZEWOSTANEM

W celu ochrony walorów przyrodniczych i historycznych parku niezbędne jest opracowanie projektu gospodarki drzewostanem. Na projekt gospodarki drzewostanem składają się następujące elementy:

- Określenie stanu zdrowotnego drzew i krzewów ,
- Określenie zakresu prac pielęgnacyjnych z uwzględnieniem drzew najcenniejszych,
- Określenie drzew do usunięcia z podaniem uzasadnienia.

1. Stan zdrowotny drzew

Na podstawie szczegółowej inwentaryzacji szaty roślinnej została przeprowadzona ekspertyza dendrologiczna. Podczas określania stanu zachowania drzewostanu wzięto pod uwagę następujące dane:

- Parametry drzew przeznaczonych do pielęgnacji:
 - nazwa gatunkowa
 - obwód pnia na wysokości 130cm
 - wysokość
 - średnica korony
 - powierzchnia porośnięta – w przypadku nasadzeń grupowych krzewów
- Opis stanu zdrowotnego drzewa
 - charakterystyka konstrukcji
 - określenie stopnia posuszu w koronie
 - wskazanie ubytków powierzchniowych i wglębnych.

2. Określenie zakresu prac pielęgnacyjnych z uwzględnieniem drzew najcenniejszych

Drzewa podlegają zabiegom pielęgnacyjno- sanitarnym. Zmierzają one do utrzymania drzewostanu we właściwym stanie zdrowotnym lub przywrócenie do stanu właściwego w przypadku choroby. Do tego typu zabiegów należą następujące prace:

2.1 Cięcia przyrodnicze – cięcia, których głównych celem jest sterowanie procesami tworzenia przez drzewo stabilnej i zdrowej korony. W zależności od wieku drzewa, jego indywidualnych potrzeb oraz stopnia ingerencji człowieka, cięcia pielęgnacyjne podzielić można na cięcia:

2.2 prześwietlające (rozluźniające koronę) – polegają na przerzedzeniu korony. Mają na celu dopuszczenie światła do wnętrza korony i umożliwienie swobodnego przepływu mas powietrza. W trakcie jednorazowego cięcia nie należy usuwać więcej niż do 30% całej masy żywej korony, przy czym optimum wynosi 15%;

2.3. Sanitarne – polegają na usunięciu z korony gałęzi suchych (posusz), chorych, nadłamanych;

2.4. Korygujące – polegające na dokonaniu w ukształtowanej już koronie drzewa radykalnych zmian mających na celu poprawienie jej konstrukcji;

2.5. Formujące – stosowane na drzewach młodych. Wykonuje się je aby utrzymać koronę jako przewodnikową, aby nie dopuścić ostre nasady gałęzi wyrastające z przewodnika. Cięcia formujące to również cięcia wykonywane w przypadku konieczności utrzymania kształtu korony drzew lub kształtu form żywopłotowych.

W przypadku wszystkich rodzajów cięć należy pamiętać o kilku zasadach:

- Ograniczać je do niezbędnego minimum ;
- W trakcie jednorazowego zabiegu nie usuwać więcej niż 30% całej żywej masy gałęzi;
- Nie należy pozostawiać kikutów (tylców);
- Przy konarach powyżej 3cm średnicy wykonywać cięcia trzyetapowo: podcięcie, docięcie, wyrównanie;
- Brzozy, kasztanowce, buki i większość drzew iglastych źle znosi cięcia żywych gałęzi więc należy ograniczyć się tylko do usuwania suchych konarów;
- Zaleca się wykonanie zabiegów poza okresem lęgowym ptaków – okres listopad-luty.
- Z uwagi na ograniczone warunki wprowadzania ciężkiego sprzętu zaleca się wykonywanie cięć na wysokościach metodami "alpinistycznymi" tam. Dopuszcza się używanie lekkiego podnośnika przy dokonywaniu cięć na drzewach w strefie zasięgu z dróg o gabarytach umożliwiających poruszanie się samochodu. Zakaz wjazdu sprzętem ciężkim, na teren opracowania po opadach deszczu czy roztopach.

Rodzaje zabiegów które są dopuszczalne w obrębie korony drzew określa **ustawa** z dnia 16 kwietnia 2004 r. **o ochronie przyrody**,

I tak, zgodnie z art. Art. 87a. 1. Prace ziemne oraz inne prace wykonywane ręcznie, z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, wykonywane w obrębie korzeni, pnia lub korony drzewa lub w obrębie korzeni lub pędów krzewu, przeprowadza się w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom.

2. Prace w obrębie korony drzewa nie mogą prowadzić do usunięcia gałęzi w wymiarze przekraczającym 30% korony, która rozwinęła się w całym okresie rozwoju drzewa, chyba że mają na celu:

- 1) usunięcie gałęzi obumarłych lub nadłamanych;
- 2) utrzymywanie uformowanego kształtu korony drzewa;
- 3) wykonanie specjalistycznego zabiegu w celu przywróceniu statyki drzewa.

3. Zabieg, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, wykonuje się na podstawie dokumentacji, w tym dokumentacji fotograficznej tym dokumentacji fotograficznej, wskazującej na konieczność przeprowadzenia takiego zabiegu. Dokumentację przechowuje się przez okres 5 lat od końca roku, w którym wykonano zabieg.

4. Usunięcie gałęzi w wymiarze przekraczającym 30% korony, która rozwinęła się w całym okresie rozwoju drzewa, w celu innym niż określony w ust. 2, stanowi uszkodzenie drzewa.

5. Usunięcie gałęzi w wymiarze przekraczającym 50% korony, która rozwinęła się w całym okresie rozwoju drzewa, w celu innym niż określony w ust. 2, stanowi zniszczenie drzewa.

3. Gospodarka drzewostanem

Gospodarkę drzewostanem w parku podzielono na nw. grupy:

- grupa 1: drzewa wymagające zabiegów przyrodniczych w zakresie przeprowadzenia w koronie cięć sanitarnych i pielęgnacyjnych w tym prześwietlających i korygujących koronę max. do 30% razem.,

obwód pni do 30cm	2 szt.
obwód pni 31-50 cm:	20 szt.
obwód pni 51-100 cm	106szt.
obwód pni 101-150cm	105szt.
obwód pni 151-200 cm	30szt.
obwód pni powyżej 200cm	21 szt.

- grupa 2: drzewa te charakteryzują się posuszem do 50% oraz koniecznością przeprowadzenia w koronie cięć sanitarnych pielęgnacyjnych w tym prześwietlających i korygujących koronę max. 31-50% razem.

obwód pni do 30cm	1 szt.
obwód pni 31-50 cm:	7 szt.;
obwód pni 51-100 cm	20 szt.
obwód pni 101-150cm	5szt.
obwód pni 151-200 cm	11szt.
obwód pni powyżej 200cm	13 szt.

- Grupa 3: drzewa do usunięcia

Do usunięcia zakwalifikowano drzewa obumarłe, zamierające, rachityczne oraz te, które zacierają układ kompozycyjny parku – głównie rozwinięte samosiewy klonu pospolitego:

Obwód pni	
do 30cm:	10 szt.
31-50 cm:	31 szt.;
51-100cm	42 szt.
101-150cm	8 szt.
151-200	5 szt.
powyżej 200cm	2 szt.

- Grupa 4: Zabiegi pielęgnacyjne krzewów (leszczyna) 7 szt.
- Grupa 5: karczowanie pni drzew -pozostałości po wcześniej ściętych drzewach – 13 sztuk
Na terenie parku zlokalizowano pnie po ściętych drzewach:

Ø do 50	9szt.
Ø 51-90	4szt.
- Grupa 6: zabiegi specjalistyczne
W czasie inwentaryzacji stwierdzono konieczność zastosowania wiązania elastycznego w konarach drzew szt. 1
- grupa 7: odkrzaczanie terenu pow. 0,788ha
Należy usunąć samosiewy krzewów i roślinności zielnej szczególnie rozwinięte w części północnej działki nr ew. 529/1. Samosiewy należy usunąć z systemem korzeniowym.
- grupa 8: usuwanie samosiewów drzew nie wymagających decyzji na usunięcie drzew (parametry zgodnie z ustawą o ochronie przyrody) pow. 2,174ha.
Z powierzchni terenu opracowania należy usunąć rozwinięte samosiewy drzew, głównie klonu pospolitego, które nie osiągnęły parametrów nakazujących uzyskanie decyzji administracyjnej na ich usunięcie. Samosiewy należy usunąć z całej powierzchni objętej opracowaniem. Samosiewy należy usuwać łącznie z systemem korzeniowym.

Graficznym przedstawieniem tej części dokumentacji rysunek nr IZ-01A i IZ-01B w skali 1:500.

Wszystkie działania mieszczące się w tej grupie robót należy wykonać w oparciu o metody, technologie i materiały polecane w wydawnictwach „Pielęgnowanie Drzew i Krzewów Ozdobnych, Poradnik”, M. Kosmali, PWRiL, Warszawa 2000 i „Poradnik, Chirurgia i Pielęgnacja Drzew”, Z. Chachulskiego, Legraf, Warszawa 2000.

UWAGA

Wykonawca wystąpi do właściwego RDOŚ celem uzyskania zezwolenia na prowadzenie prac w przypadku wykonywania robót w czasie ochronnym dla miejsc lęgowych ptaków.

W przypadku znalezienia przedmiotu o znamionach zabytku Wykonawca powiadomi Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi Delegatura w Piotrkowie Trybunalskim, ul. Farna 8.

Projektant:

arch. krajobrazu
mgr inż. Anna Wierzbowska